

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Opmerkingen van de Australian Taxpayers' Alliance (Australische alliantie van belastingbetalers) (ATA) over standaardverpakkingen voor sigaretten en shagtabak

Inleiding

1. De ATA dankt de Nederlandse overheid voor de mogelijkheid om de volgende opmerkingen te maken.
2. ATA is een nationale *grassroots* belangengroep met meer dan 75.000 leden die de belangen van Australische belastingbetalers vertegenwoordigt. De ATA staat voor de beginselen van individuele vrijheid, het minimaliseren van overheidsverspilling, het handhaven van commerciële vrijheid en eigendomsrechten, en een op bewijs gebaseerd volksgezondheidsbeleid.
3. Onze belangstelling voor de Nederlandse wetgeving op het gebied van neutrale verpakkingen voor tabaksproducten en mogelijke wetgeving in de toekomst op het gebied van neutrale verpakkingen voor andere producten dan tabaksproducten, zoals elektronische sigaretten of e-sigaretten, vloeit voort uit het falen van dit beleid in Australië, een belang om te pleiten voor het recht van rokers op toegang tot aantoonbaar veiligere producten voor de afgifte van nicotine en onze wens om intellectuele eigendomsrechten wereldwijd te beschermen, aangezien de ondermijning ervan ernstige gevolgen heeft voor de eigendomsrechten en de handel in bredere zin in de hele wereld.
4. De ATA merkt verder op dat internationale organisaties zoals de Wereldgezondheidsorganisatie miljarden dollars ontvangen van belastingbetalers over de hele wereld, waaronder Australië, om beleid zoals neutrale verpakkingen te bevorderen, ondanks objectieve aanwijzingen dat neutrale verpakkingen er niet in geslaagd zijn om het roken in Australië te verminderen en waarschijnlijk hebben bijgedragen aan de uitbreiding van de internationale zwarte markt voor tabak waarmee illegale internationale activiteiten, waaronder terrorisme en mensenhandel, worden gefinancierd.¹
5. De ATA merkt ook op dat de voorgestelde uiteindelijke uitbreiding van neutrale verpakkingsregels tot elektronische sigaretten een heel slecht precedent voor de volksgezondheid is, omdat dit het moeilijker zal maken voor bewezen veiligere

¹ <https://www.defenseone.com/ideas/2017/09/how-black-market-tobacco-funds-worlds-bad-actors/141063/>

alternatieve producten die nicotine afgeven om aanhang te krijgen onder rokers die worstelen om te stoppen.

6. In de volgende bijdrage wordt daarom een overzicht gegeven van de ervaringen van Australië met beleid ter bestrijding van tabaksgebruik, inclusief het gebruik van neutrale verpakkingen, in vergelijking met andere landen, en de lessen in volksgezondheidsbeleid die geleerd kunnen worden door de makers van volksgezondheidsbeleid in Nederland.

Mislukking van de huidige aanpak van Australië voor de bestrijding van tabaksgebruik

7. Roken draagt bij aan de vroegtijdige dood van meer dan 19.000 Australiërs per jaar.² Ondanks historische successen ten opzichte van vergelijkbare ontwikkelde landen in het verlagen van ons aantal rokers in de afgelopen decennia, laten de meest recente cijfers van de Australische overheid echter zien dat er tussen 2013 (12,8%) en 2016 (12,2%), er desondanks de invoering van neutrale verpakkingen er geen statistisch significante afname van het percentage rokers in Australië is geweest.³
8. De ATA merkt verder op dat het aantal Australische rokers waarschijnlijk nog groter zal zijn dan geschat, aangezien de overheidsstatistieken momenteel alleen rekening houden met tabak die legaal wordt gekocht en niet met de meer dan 15 miljard dollar binnenlandse zwarte markt voor tabak.⁴ Dit wordt gesteund door de Australische Criminele Inlichtingen Commissie die de niveaus van nicotinebestanddelen in steekproeven onder de gehele bevolking van afvalwater in alle grote hoofdsteden in 2016-17 heeft gemeten, die van een stijging van nicotineverbruik getuigen.⁵
9. Zelfs statistieken op staatsniveau ondersteunen de bevinding dat de huidige Australische aanpak van bestrijding van tabaksgebruik ineffectief is. In Nieuw-Zuid-Wales is het percentage rokers in de periode van vijf jaar van 2012 (17,1 %) tot 2017 (15,2 %) licht en statistisch onbeduidend gedaald.⁶ Evenzo is het in Zuid-Australië tussen 2012 (14,4 %) en 2017 (14,3 %) in vijf jaar tijd met slechts 0,1 procentpunt gedaald.⁷ Ook in West-Australië is het percentage tussen 2012 en 2017 in vijf jaar tijd statistisch gezien met een onbeduidende 0,9 procent gedaald.⁸ Veranderingen in onderzoeksmethode betekenen dat een dergelijke vergelijking voor Victoria niet betrouwbaar of accuraat zal zijn. Alleen Queensland registreerde een statistisch

² Shearer, J., & Shanahan, M. (2006). Cost effectiveness analysis of smoking cessation interventions. *Australian and New Zealand journal of public health*, 30(5), 428-434.

³ Australian Institute of Health and Welfare (2017), National Drug Strategy Household Survey 2016, Table 2- available at: www.aihw.gov.au/alcohol-and-other-drugs/data-sources/ndshs-2016/data/

⁴ KPMG, 2017, Illicit Tobacco in Australia 2016 Full Year Report, <https://home.kpmg.com/uk/en/home/insights/2016/04/illegal-tobacco-in-australia.html>

⁵ Jack The Insider "Smoke rises from a black hole" *The Australian* 21 March 2018.

<https://www.theaustralian.com.au/opinion/smoke-rises-from-a-black-hole/news-story/513fd06176d2e785407dbf18a55293a5>

⁶ <http://www.healthstats.nsw.gov.au/IndicatorGroup/SmokingTopic>

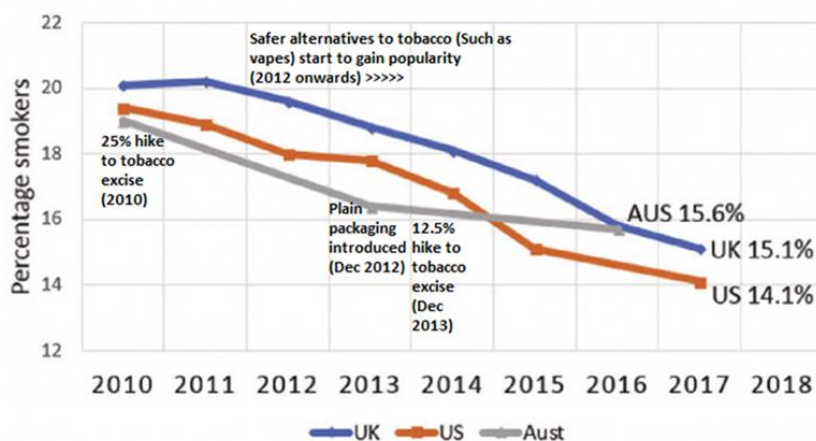
⁷ https://www.sahmri.org/m/downloads/Key_Smoking_Statistics_for_SA_2017_-_April_2018.pdf

⁸ https://www.health.qld.gov.au/_data/assets/excel_doc/0027/816381/qsas-state-data.xlsx

significante daling van 3,2 procentpunten tussen 2012 en 2017.⁹

10. **Met name deze bevindingen van alom stagnerende dalingen van het percentage rokers in het hele land sinds 2012, vallen samen met de invoering van de eerste neutrale verpakkingswetten ter wereld (vanaf december 2012) en meerdere verhogingen van de tabaksaccijnzen in Australië.**
11. **Daarentegen is de daling van het aantal rokers in de Verenigde Staten, dat geen neutrale verpakkingen doorvoerde, en in het Verenigd Koninkrijk, dat pas in 2017 neutrale verpakkingen doorvoerde, in dezelfde periode veel groter geweest, ondanks het feit dat er minder tabaksaccijnzen werden geheven dan in Australië. Dit zijn met name rechtsgebieden waar bewezen veiligere alternatieve afgifte van nicotine door middel van dampen legaal is en gemakkelijk toegankelijk voor rokers die daarnaar willen overstappen.**

UK, US, Australia 18y+ smoking rates, 2010-2017

Sources: UK. Annual Population Survey, Office of National Statistics; US. National Health Interview Survey, CDC National Centre for Statistics; Australia. National Drug Strategy Household Survey, Australian Institute of Health and Welfare

12. **Wij stellen vast dat neutrale verpakkingen niet effectief zijn geweest bij het terugdringen van het percentage rokers en dat internationale strategieën voor “best practices”, zoals het legaliseren van toegang tot veiligere manieren om nicotine te verkrijgen, prioriteit moeten krijgen daar waar het gaat om maatregelen in te voeren ter bevordering van de schadebeperking van tabak.** Deze maatregelen dienen binnen een geschikt regelgevend kader te worden gesteld, dat consumenten beschermt en niet-rokers en minderjarigen verhindert om producten die nicotine leveren te gebruiken. Voorts wordt aangevoerd dat bewijsmateriaal uit het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk, naast het Australische bewijsmateriaal, bevestigt dat neutrale verpakkingen het tabaksgebruik waarschijnlijk zullen doen toenemen en de illegale tabaksmarkt, die een financier is van andere illegale activiteiten, zullen versterken.

Neutrale verpakkingen zijn in Australië niet effectief geweest

⁹ https://www.health.qld.gov.au/data/assets/excel_doc/0027/816381/qsas-state-data.xlsx

13. De Australische overheid heeft met betrekking tot de gevolgen van neutrale verpakkingen het volgende aangevoerd: *“de inklaring van tabak (inclusief accijnsrechten en douanerechten) is in 2013 met 3,4% gedaald ten opzichte van 2012 en met een verdere 7,9% in 2014. De inklaring van tabak is in totaal met 11,0% gedaald sinds 2012, toen neutrale tabaksverpakkingen werden geïntroduceerd.... deze groeipercentages houden geen rekening met de teruggave van accijns gelijk aan douaneheffing die tussen december 2012 en mei 2013 in het kader van de douaneterugbetalingsregeling van tabak gerelateerd aan neutrale verpakkingen (Customs’ plain packaging related Tobacco Refund Scheme) is betaald. Deze teruggaven kunnen niet worden gerelateerd aan jaarlijkse netto inklaringen op een vergelijkbare basis als aan andere gegevens die worden gebruikt om deze groeipercentages aan te ontlener.”*¹⁰ Hoewel het juist is om te zeggen dat de inklaring van tabak in Australië tussen 2012 en 2013 met 3,4% is gedaald, wijst dit niet op de effectiviteit van neutrale verpakkingen of een vermindering van het tabaksgebruik, aangezien neutrale verpakkingen pas in december 2012 zijn geïntroduceerd. Bovendien is het getal van 3,4% niet gecorrigeerd voor aanzienlijke belastingteruggaven die in 2013 door de Australische schatkist zijn betaald als gevolg van het te veel betalen van belasting op tabak in 2012. Onafhankelijke, *peer-reviewed* analyse door econoom professor Sinclair Davidson van RMIT University op basis van gegevens van de Australische overheid bevestigt in plaats daarvan dat *“wanneer de periode van 12 maanden voor december 2012 wordt vergeleken met de periode van 12 maanden na december 2013, dan is de inklaring van tabak met 0,8% gedaald. Wanneer we ook rekening houden met de dubbel telling van de accijnzen/douanerechten die in 2012 zijn betaald en de teruggaven in 2013, blijkt dat de **inklaring van tabak met 0,5% is toegenomen** [over een periode van 12 maanden na de invoering van neutrale verpakkingen].”*¹¹ Het besluit van het WHO-panel in eerste aanleg is dan ook onjuist, aangezien het uitgaat van de bewering dat de doelstelling om het tabaksgebruik terug te dringen is bereikt met neutrale verpakkingen. Uit bovenstaande gegevens blijkt dat dit niet het geval is.
14. De Australische overheid heeft in februari 2016 haar Evaluatie-na-uitvoering (*Post-Implementation Review*) van het neutrale verpakkingenbeleid gepubliceerd. Deze evaluatie omvatte een econometrische analyse door Tasneem Chipty Ph.D (MIT) van de in de Verenigde Staten gevestigde Analysis Group, Inc.¹² De *non-peer reviewed* analyse schatte een daling van 0,55% in het percentage rokers als gevolg van de effecten van neutrale verpakkingen, maar dit valt onder de steekproeffout in de gegevens van de auteur, die 0,6% bedraagt. Deze analyse gebruikte ook een smalle en onbetrouwbare basis van tabaksconsumenten, van een ongehuwde, in Australië geboren man die hoogopgeleid is, een fulltime maar laag inkomen heeft en in de staat

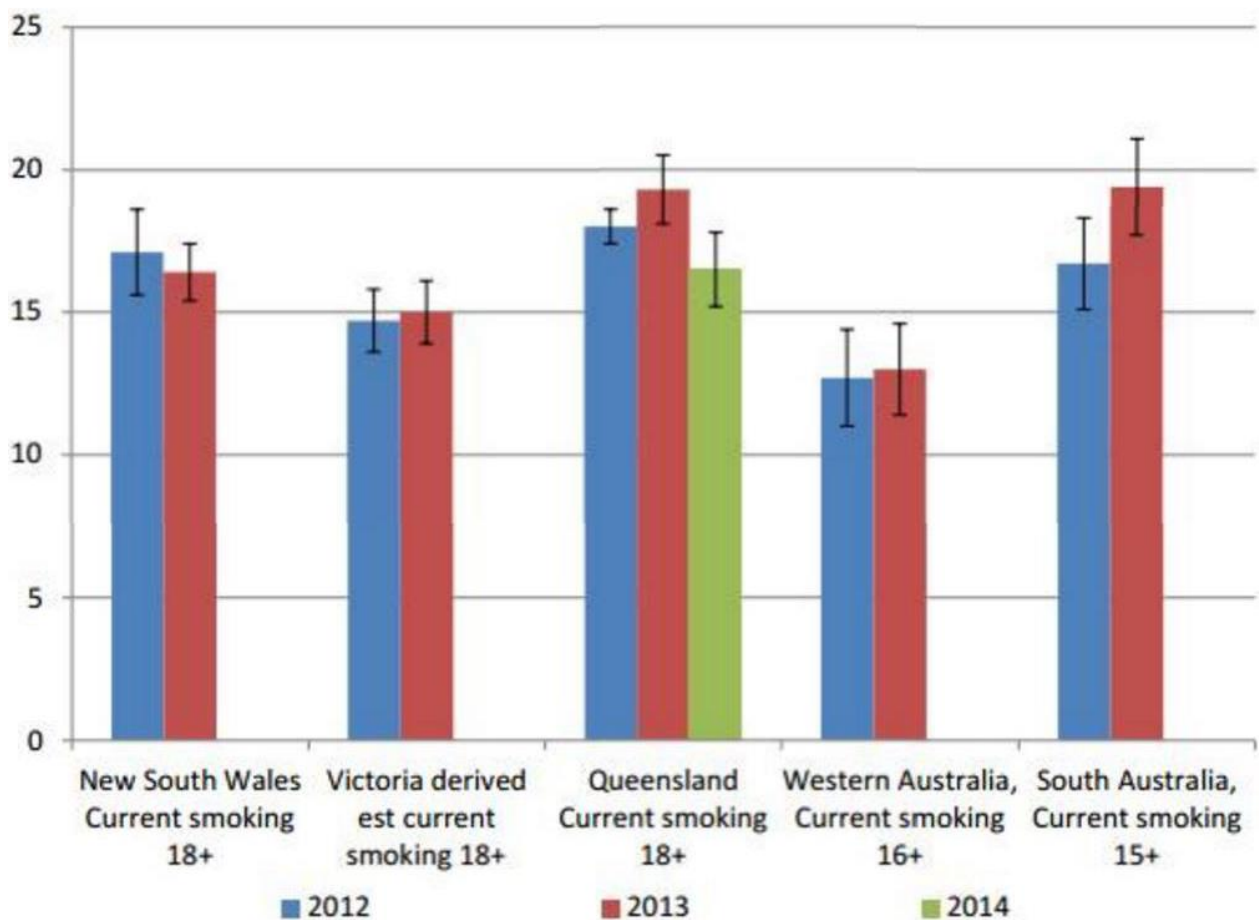
¹⁰ <http://www.health.gov.au/internet/main/publishing.nsf/Content/tobacco-kff>

¹¹ Davidson, S. 2016c. [Submission to the Slovenian Restriction of the Use of Tobacco \(Products\) and Related Products Act Inquiry](#); Davidson, S. and A. de Silva. (2014). [The Plain Truth about Plain Packaging: An Econometric Analysis of the Australian 2011 Tobacco Plain Packaging Act](#). *Agenda: A Journal of Policy Analysis and Reform*. 21(1): 27 – 43.

¹² Tasneem Chipty, 2016, Study of the Impact of the Tobacco Plain Packaging Measure on Smoking Prevalence in Australia. In Post-Implementation Review: Tobacco Plain Packaging. [https://www.health.gov.au/internet/main/publishing.nsf/content/491CE0444F7B0A76CA257FBE00195BF3/\\$File/PIR%20of%20Tobacco%20Plain%20Packaging%20-%20with%20Addendum.docx](https://www.health.gov.au/internet/main/publishing.nsf/content/491CE0444F7B0A76CA257FBE00195BF3/$File/PIR%20of%20Tobacco%20Plain%20Packaging%20-%20with%20Addendum.docx)

Victoria woont. Deze methodologische gebreken, in combinatie met *peer-reviewed* analyse van de overheidsgegevens die tot een andere conclusie leidt, en het feit dat het in de analyse vastgestelde getal onder de foutmarge ligt, sluiten derhalve uit dat dit getal wordt gebruikt ter ondersteuning van de bewering dat neutrale verpakkingen de volksgezondheidsdoelstelling van vermindering van het percentage rokers heeft bereikt of waarschijnlijk zal bereiken.

15. Een feitenkaart van de *Victorian Cancer Council*, uitgaand van gegevens van de Australische overheid,¹³ geeft ook aan dat het percentage rokers in vier van de vijf staten van het Australische vasteland in 2013 is toegenomen in vergelijking met 2012.

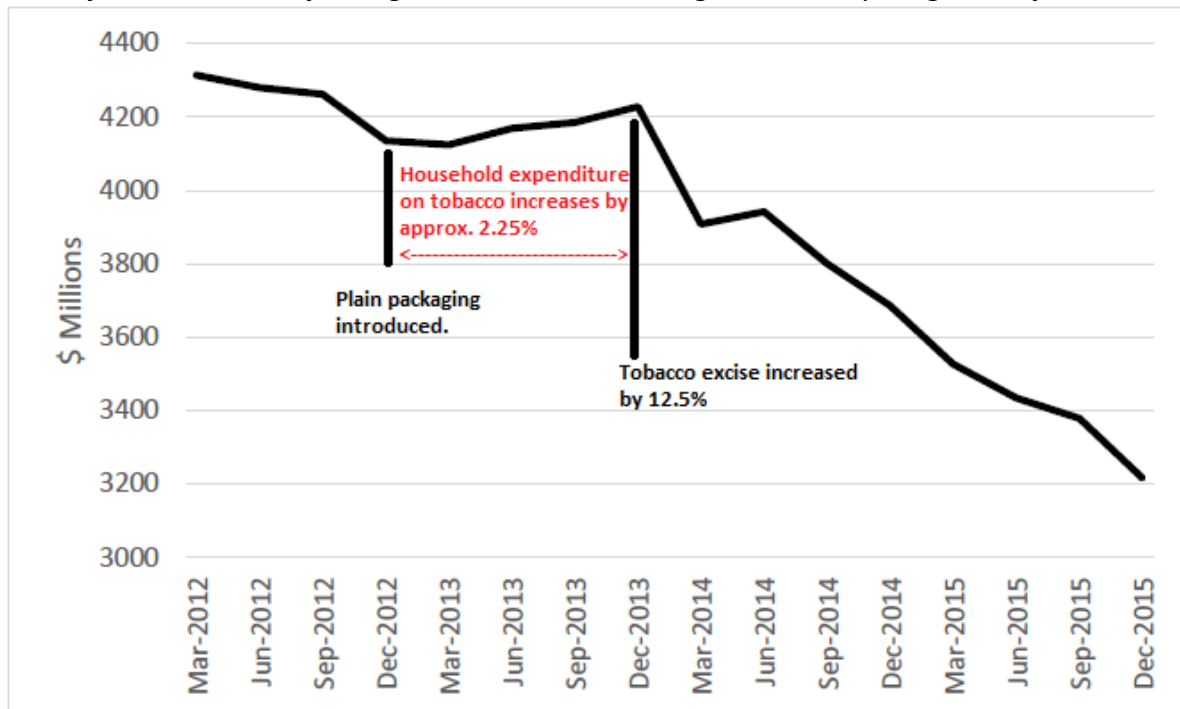
16. Met betrekking tot de tabaksuitgaven van huishoudens merkt professor Davidson het volgende op, gebaseerd op de onderstaande gegevens van de Australische overheid:¹⁴ *“In december 2012 - de maand waarin neutrale verpakkingen in Australië werden geïntroduceerd - bedroegen de huishoudelijke uitgaven voor tabaksproducten 4,134 miljard dollar. In december 2013 - precies een jaar later en toen de Australische overheid een verhoging van de tabaksaccijnzen met 12,5% oplegde - waren de huishoudelijke uitgaven voor tabaksproducten met ongeveer 2,25% gestegen tot*

¹³ Victorian Cancer Council figure of smoking prevalence in Australian mainland states Source: Fact sheet no. (4). What is happening to the prevalence of smoking in Australia? (2015)

http://www.cancervic.org.au/downloads/plainfacts/Facts_sheets/Facts_Sheet_no._4_PrevalenceMar16.pdf

¹⁴ Household Final Consumption Expenditure on Cigarettes and tobacco March 2012 – December 2015: Chain volume measure, seasonally adjusted. Source: Australian Bureau of Statistics (ABS) Cat. 5206.0 Table 8.

4,228 miljard dollar. Na de verhoging van de [tabaks]accijnzen en wijzigingen in de indexering van de accijnzen en vervolgens ook de daaropvolgende accijnsverhogingen, zijn de huishoudelijke uitgaven voor tabak weer gaan dalen op lange termijn.”¹⁵

Uit de gegevens blijkt dat het neutrale verpakkingen niet alleen niet is gelukt om het tabaksgebruik en het percentage rokers te verminderen, maar dat het ook hoogst onwaarschijnlijk is dat deze hebben bijgedragen aan het effect van hogere tabaksaccijnzen op het verlagen van het tabaksgebruik, aangezien de huishoudelijke uitgaven voor tabak in de periode van 12 maanden na de invoering van neutrale verpakkingen in feite zijn gestegen, zij het vóór de invoering van de tabaksaccijnsverhoging.

- In tegenstelling tot beweringen dat de regelgeving voor neutrale verpakkingen de effectiviteit van grafische gezondheidswaarschuwingen heeft verbeterd, heeft een evaluatie-na-uitvoering (*post-implementation review*) van wetgeving voor neutrale verpakkingen in opdracht van de Australische overheid vastgesteld dat het onmogelijk is om de effectiviteit van wetgeving voor neutrale verpakkingen te isoleren van die van grafische waarschuwingen die sinds 2006 in Australië bestaan.¹⁶ Uit onderzoeksgegevens is gebleken dat grafische gezondheidswaarschuwingen op tabakspakjes, die sinds 2006 in Australië bestaan, door consumenten als onaantrekkelijk worden beschouwd.¹⁷ Uit een onafhankelijke evaluatie van het onderzoek en de gegevens in 2017 is echter gebleken dat de effectiviteit van grafische

¹⁵ Davidson, S. 2016c. [Submission to the Slovenian Restriction of the Use of Tobacco \(Products\) and Related Products Act Inquiry](#); Davidson, S. and A. de Silva. (2014). [The Plain Truth about Plain Packaging: An Econometric Analysis of the Australian 2011 Tobacco Plain Packaging Act](#). *Agenda: A Journal of Policy Analysis and Reform*. 21(1): 27 – 43.

¹⁶ [https://www.health.gov.au/internet/main/publishing.nsf/content/491CE0444F7B0A76CA257FBE00195BF3/\\$File/PIR%20of%20Tobacco%20Plain%20Packaging%20-%20with%20Addendum.docx](https://www.health.gov.au/internet/main/publishing.nsf/content/491CE0444F7B0A76CA257FBE00195BF3/$File/PIR%20of%20Tobacco%20Plain%20Packaging%20-%20with%20Addendum.docx).

¹⁷ Wakefield, Melanie, et al. "Australian adult smokers' responses to plain packaging with larger graphic health warnings 1 year after implementation: results from a national cross-sectional tracking survey." *Tobacco control* 24.Suppl 2 (2015): ii17-ii25.

gezondheidswaarschuwingen om roken te ontmoedigen niet is toegenomen sinds de invoering van neutrale verpakkingen en dat het gecombineerde effect van grafische gezondheidswaarschuwingen en neutrale verpakkingen niet heeft bijgedragen tot een toename van de daadwerkelijke pogingen van consumenten om te stoppen met roken.¹⁸ In een bijzonder schokkende vondst, werd ook geconstateerd dat grafische gezondheidswaarschuwingen op pakjes sigaretten met neutrale verpakkingen¹⁹ zwangere tieners eigenlijk aansporen om te roken, omdat ze adverteerden dat roken zou leiden tot het krijgen van kleinere baby's.

18. **Aantal jonge rokers:** Een onderzoek uit 2017 in *Tobacco Prevention & Cessation*, het officiële tijdschrift van het *European Network for Smoking and Tobacco Prevention*, toonde aan dat het aantal jonge rokers in het jaar dat volgde op de introductie van neutrale verpakkingen in Australië statistisch gezien niet significant was afgenomen.²⁰
19. **Neutrale verpakkingen hebben het marktaandeel van goedkopere tabak vergroot:** De verwijdering van tabaksmerken vernietigt merkentrouw. Het resultaat is dat concurrentie op basis van de prijs de belangrijkste factor wordt die de keuze van de consument bepaalt, waardoor het marktaandeel van goedkopere tabak toeneemt en de productie van goedkopere tabak wordt gestimuleerd. Volgens de Australische monitor van de industrie *InfoView* is het marktaandeel van 'diep-discount' en laaggeprijsde tabak aanzienlijk toegenomen sinds de introductie van neutrale verpakkingen in december 2012, stijgend van 32% naar 37% in 2013, terwijl het marktaandeel van middensegment en hoogwaardige tabak is afgenomen.²¹ De woordvoerder van de *Australian Association of Convenience Stores*, Jeff Rogut, heeft opgemerkt dat sinds de introductie van neutrale verpakkingen, consumenten winkeleigenaren vaak om het goedkoopste beschikbare product hebben gevraagd.²²

¹⁸ Davidson, S. and A. de Silva. 2017. What the Government Demanded As Proof for Plain Packaging Efficacy: An Analysis the Public Health Lobby Did Not Perform. [SSRN Working Paper](#).

¹⁹ Dennis, S 2016, *Smokefree: A Social, Moral and Political Atmosphere*, Bloomsbury Academic, London and New York.

²⁰ Diethelm, P. and T. Farley, 2017, Re-analysing tobacco industry funded research on the effect of plain packaging on minors in Australia: Same data but different results, *Tobacco Prevention and Cessation*, 3, <https://doi.org/10.18332/tpc/78508>

²¹ Christian Kerr, "Labor's plain packaging fails as cigarette sales rise" *The Australian* June 6, 2014 <http://www.theaustralian.com.au/national-affairs/labors-plain-packaging-fails-as-cigarette-sales-rise/news-story/78ee3d2608e1a01fbbb5fd4c22acafbc>

²² Ibid.

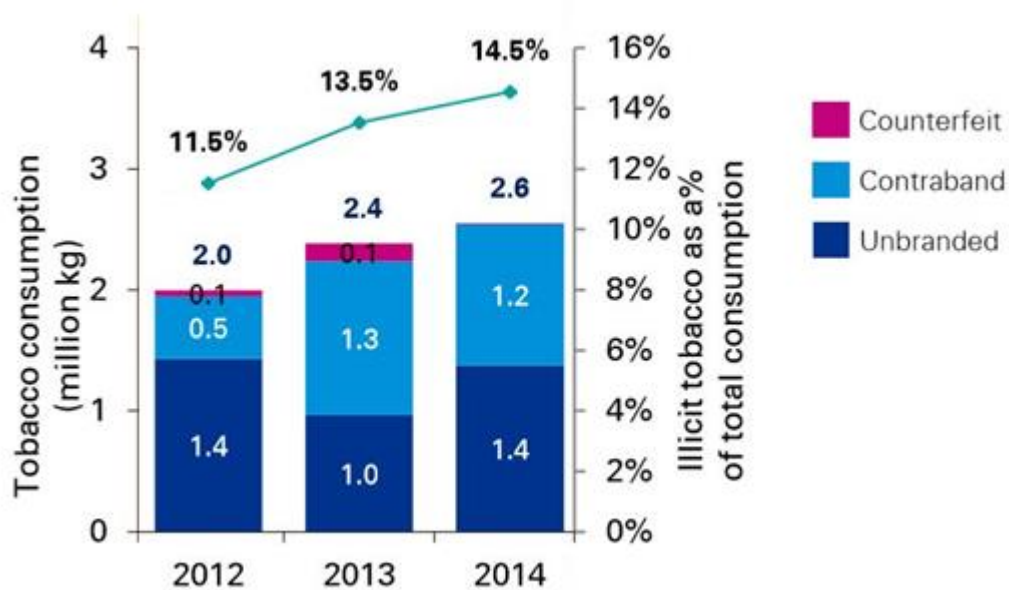
CIGARETTE MARKET SEGMENTS

20. **Neutrale verpakkingen hebben de omvang van de zwarte markt voor tabak in Australië doen toenemen:** Een rapport van het internationale accountantskantoor KPMG heeft vastgesteld dat het marktaandeel van illegale tabak in Australië sterk is gestegen na de invoering van de wetgeving inzake neutrale verpakkingen in december 2012.²³ Sindsdien is de illegale tabaksverkoop met 30% gestegen. De zwarte markt voor tabak maakt nu naar schatting 15% van de totale markt uit - het hoogste niveau ooit geregistreerd in Australië. Het ontbreken van *branding* maakt illegale producten relatief minder onaantrekkelijk in vergelijking met legale producten en draagt uiteindelijk bij aan deze trend. Het werkelijke cijfer voor de omvang van deze markt zal waarschijnlijk nog hoger liggen in het licht van recent bewijsmateriaal van de Australische Criminele Inlichtingen Commissie (ACIC). ACIC stelde vast dat de niveaus van nicotinebestanddelen in steekproeven onder de gehele bevolking van afvalwater in alle grote Australische hoofdsteden en geteste regio's in 2016-17, een stijging lieten zien die op verhoogd verbruik wees.²⁴

²³ https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/uk/pdf/2018/05/australia_illicit_tobacco_report_2017.pdf

²⁴ Jack The Insider "Smoke rises from a black hole" *The Australian* 21 March 2018. <https://www.theaustralian.com.au/opinion/smoke-rises-from-a-black-hole/news-story/513fd06176d2e785407dbf18a55293a5>

De groei van de illegale tabaksmarkt betekent een aanzienlijk verlies aan belastinginkomsten voor de overheid en draagt bij aan de groei van andere illegale activiteiten.

Neutrale verpakkingen zijn mislukt in andere landen

21. **Frankrijk:** Frankrijk heeft in 2017 zijn eigen wetgeving voor neutrale verpakkingen van tabaksproducten ingevoerd. Uit gegevens van de Franse overheid blijkt dat het tabaksgebruik **feitelijk is toegenomen** sinds de inwerkingtreding van de wetgeving. Uit gegevens van de Franse *Observatory for Drugs and Addiction* blijkt dat een volledig jaar na de implementatie van het beleid tabaksproducten die naar de detailhandel werden verzonden over het algemeen stabiel zijn gebleven, met slechts een lichte volumeverschuiving van -0,7%, na een stijging van de verkoop met 1,3% in de eerste helft van het jaar.²⁵ De Franse minister van Volksgezondheid, Agnes Buzyn, onderschrijft nu uitdrukkelijk dat neutrale verpakkingen personen niet verhinderen om te roken en dus niet leiden tot de gestelde volkgezondheidsdoelstelling.²⁶
22. **Verenigd Koninkrijk:** Een recent onderzoek (mei 2018) onderzocht de effectiviteit van neutrale verpakkingen in samenhang met de EU-tabaksverpakkingsrichtlijn 2 (die het formaat van grafische gezondheidswaarschuwingen vergroot), en wees uit dat deze geen statistisch significant effect hebben gehad op het percentage rokers of het tabaksgebruik in het VK sinds de inwerkingtreding in 2016.²⁷ Bovendien blijkt uit de Britse *Tobacco Manufacturer's Association Smoking Toolkit Study* dat er in 2017, na een lange periode van daling, een lichte stijging van het aantal rokers is geweest.²⁸ Dit is bevestigd door het *Office for National Statistics* van de Britse

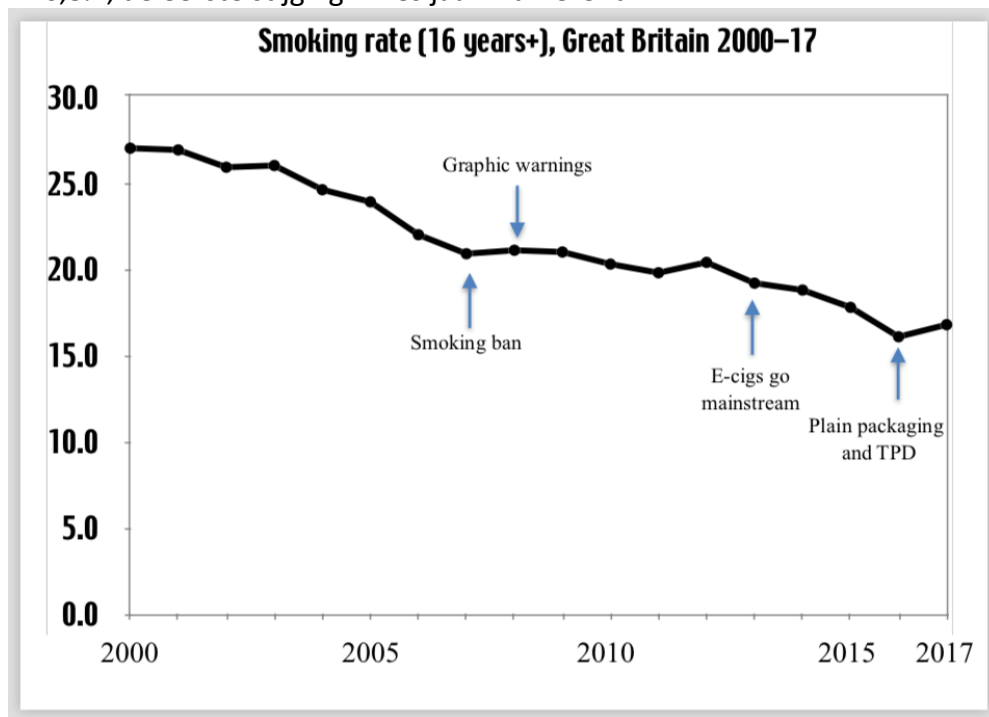
²⁵ <https://www.ofdt.fr/ofdt/fr/tt171225.pdf>

²⁶ <http://www.assemblee-nationale.fr/15/cri/2017-2018/20180075.asp#P1117763>

²⁷ TPD2 and standardized tobacco packaging – What impacts have they had so far?“, *Europe Economics*, May 2018: http://www.europe-economics.com/publications/tpd2_and_standardised_tobacco_packaging_may_2018.pdf

²⁸ <http://the-tma.org.uk/2018/05/14/plain-packaging-failing-one-year-after-full-introduction/>

overheid, dat heeft vastgesteld dat het percentage rokers in 2017 is gestegen tot 16,8%, de eerste stijging in zes jaar markerend.²⁹

Neutrale verpakkingen scheppen een heel slecht precedent voor andere sectoren

23. Aangevoerd wordt dat ook in Nederland neutrale verpakkingen niet mogen worden aangenomen, omdat dit een heel slecht precedent scheidt voor het ondermijnen van intellectuele eigendomsrechten door mogelijke uitbreiding naar een reeks andere producten en sectoren op een manier die de waarde van merken, waarin Nederlandse en buitenlandse bedrijven miljoenen of miljarden dollars hebben geïnvesteerd, sterk zou doen afnemen. Hoewel de Nederlandse overheid met het voorstel voor wetgeving inzake neutrale verpakkingen duidelijk maakt dat het niet de bedoeling is om dergelijke regels buiten de tabakshandel om toe te passen, is het precedent dat door dergelijke wetten wordt geschapen niettemin schadelijk, aangezien het een toekomstige regering ertoe kan aanzetten om de wetten uit te breiden naar andere producten en sectoren die als sociale 'ondeugden' worden beschouwd. Deze omvatten alcohol, fastfood en/of suikerhoudende voedingsmiddelen. Veel van de bedrijven en merken die door dergelijke wetten getroffen zouden worden, hebben honderdduizenden werknemers in dienst die in hun levensonderhoud bedreigd zouden worden, evenals de pensioenzekerheid van degenen die in aandelen in deze bedrijven hebben geïnvesteerd. Dit zou ook het vertrouwen van buitenlandse investeerders in Nederland aantasten en kan leiden tot een uittocht van investeringen naar andere landen.
24. Sinds het aannemen van neutrale verpakkingen in Australië hebben internationale organisaties, academici op het gebied van de volksgezondheid en zelfs overheidsinstanties die het steunen, al opgeroepen om het uit te breiden tot alcohol,

²⁹ "Britain is winning the war on tobacco, health chief insists" *The Guardian* July 3rd 2018
<https://www.theguardian.com/society/2018/jul/03/britain-is-winning-the-war-on-tobacco-health-chief-insists>

suikerhoudende voedingsmiddelen en junkfood. Dr. Judith Mackay, een adviseur van de Wereldgezondheidsorganisatie, zegt dat de WGO-conventie voor de bestrijding van tabaksgebruik een [sjabloon biedt voor de manier waarop neutrale verpakkingen](#) kunnen worden uitgebreid tot alcohol. Het eigen gezondheidsadviesorgaan van de Britse regering [heeft voorgesteld om de regeling uit te breiden tot alcohol](#).³⁰ Aangevoerd wordt dat de weigering om neutrale verpakkingen voor tabaksproducten aan te nemen, met name in het licht van hun ondoeltreffendheid bij de bestrijding van schade die verband houdt met roken of de vermindering van het aantal rokers, belangrijk is om te voorkomen dat er in de toekomst maatregelen worden genomen om de intellectuele eigendomsrechten in andere industrieën te beperken. *Brand Finance* schat dat de uitbreiding van dergelijke wetten naar alcohol, suikerhoudende voedingsmiddelen en junkfood zou leiden tot een verlies van 250 miljard dollar aan merkwaarde voor de sectoren.³¹

Alternatieve strategieën - Schadebeperking van tabak (*Tobacco Harm Reduction*)

25. Schadebeperking van tabak is het proces van het minimaliseren of elimineren van de schade die rokers door tabak wordt toegebracht. Het is al gebruikt in andere sectoren zoals verkeersveiligheid en intraveneus drugsgebruik. In overheidsprogramma's is met hoog-risicogedrag omgegaan door middel van voorlichting, strategieën en producten die de overgang naar lager-risicogedrag kunnen vergemakkelijken.
26. De ATA stelt dat terwijl het uiteindelijke doel is om de volledige stopzetting van het roken aan te moedigen, een groot deel van de rokers niet in staat of bereid is om te stoppen met roken en een hoog risico blijft lopen op sterfgevallen of ziekten gerelateerd aan roken. 'Cold turkey' is de meest wenselijke methode om te stoppen met roken; de methode heeft een laag slagingspercentage.³² De meesten van hen die proberen volledig te stoppen met roken, ervaren terugvallen en veel mensen hebben de rest van hun leven moeite om te stoppen met roken, ondanks goede bedoelingen en aanhoudende pogingen om dat te doen.³³
27. Experts op het gebied van bestrijding van tabaksgebruik hebben dit probleem al decennialang begrepen, wat heeft geleid tot de ontwikkeling en goedkeuring van 'Nicotine Replacement Therapy' (NRT). Deze producten (onder andere pleisters en kauwgum) voorzien rokers van gecontroleerde doses nicotine en zijn bedoeld om de overgang van de rokers uit het roken te vergemakkelijken door zich te richten op hun onthouding van en verlangen naar nicotine.³⁴
28. Schadebeperking van tabak is al verplicht gesteld volgens de internationale verdragsverplichtingen van Australië en het Australische beleid ter bestrijding van

³⁰ Latika Bourke, "The cost of extending plain packaging to alcohol, soft drinks and junk food" *Sydney Morning Herald* 7 December 2017. <https://www.smh.com.au/politics/federal/the-cost-of-extending-plain-packaging-to-alcohol-soft-drinks-and-junk-food-20171206-gzzhck.html>

³¹ Ibid.

³² Hyland, Andrew, et al. "Predictors of cessation in a cohort of current and former smokers followed over 13 years." *Nicotine & Tobacco Research* 6.Suppl 3 (2004): S363-S369.

³³ Ibid.

³⁴ Molyneux, A. (2004). Nicotine replacement therapy. *Bmj*, 328(7437), 454-456. [\[link\]](#)

tabaksgebruik. De THR (*Tobacco Harm Reduction*) is een wezenlijk aspect van artikel 1(d) en (f) van de Kaderovereenkomst voor de Bestrijding van het Tabaksgebruik (*Framework Convention on Tobacco Control*) (FCTC) verdrag van de Wereldgezondheidsorganisatie. Australië heeft de FCTC ondertekend en is derhalve verplicht om naast andere maatregelen ter bestrijding van het tabaksgebruik diverse strategieën op het gebied van THR in te voeren. De nationale tabaksstrategie (*National Tobacco Strategy*) 2012-2018 is een van de doelstellingen van de THR geworden, aangezien zij tot doel heeft de schade te beperken die gepaard gaat met het voortgezette gebruik van tabaks- en nicotineproducten'.³⁵

29. Sommige schadebeperkende producten, zoals pleisters en kauwgum, bestaan al decennialang op de markt en worden als consumptiegoederen verkocht aan personen al vanaf 13 jaar. Sommige van deze producten vallen zelfs onder de Australische Farmaceutische toeslagenregeling (*Pharmaceutical Benefits Scheme*).
30. Het ontvangen van nicotine door het gebruik van e-liquids in e-sigaretten of e-sigaretten is een vorm van schadebeperking van tabak. **De ATA merkt echter op dat de Nederlandse regering overweegt om op termijn de voorgestelde wetgeving voor neutrale verpakkingen van tabaksproducten uit te breiden tot e-sigaretten. De ATA stelt dat dit beleid de volksgezondheid ernstig zou ondermijnen, aangezien het vermogen om een beroep te doen op rokers van cruciaal belang is om hen aan te moedigen om over te stappen op veiligere alternatieve producten die hen in staat stellen om hun verlangen naar nicotine op een aanzienlijk verminderde manier te bevredigen. De ATA stelt verder dat, hoewel het bewijs aantoont dat de bezorgdheid over het fungeren van dampen als 'toegangspoort' tot roken volledig ongegrond is, evenals de overdreven bezorgdheid over het gebruik van dampen onder tieners, deze bezorgdheid niettemin effectief wordt aangepakt door middel van reclameregels die ervoor zorgen dat de producten aantrekkelijk zijn voor volwassen rokers die proberen op te houden met roken, en niet voor niet-rokers of minderjarigen.**
31. Uit het wetenschappelijk bewijs blijkt overduidelijk dat e-sigaretten of 'e-sigaretten' minstens 95% minder schadelijk zijn dan het roken van tabak en effectieve hulpmiddelen zijn om te stoppen met roken die bijna uitsluitend worden gebruikt door rokers die op zoek zijn naar veiligere alternatieve manieren om nicotine te verkrijgen. Als zodanig stimuleert de huidige wettelijke status van nicotinedampen feitelijk het roken en vergemakkelijkt schade gerelateerd aan roken door te voorkomen dat rokers toegang krijgen tot bewezen veiligere alternatieven die ook de opbouw van toxines, kankerverwekkende stoffen en teer in het lichaam van degenen die overstappen van het roken van sigaretten aantoonbaar drastisch verminderen.
32. Terwijl het aantal rokers in Australië sinds 2012-13 is gestagneerd, is het aantal rokers in het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten binnen deze periode aanzienlijk

³⁵[http://www.nationaldrugstrategy.gov.au/internet/drugstrategy/publishing.nsf/Content/D4E3727950BDBAE4CA257AE70003730C/\\$File/National%20Tobacco%20Strategy%202012-2018.pdf](http://www.nationaldrugstrategy.gov.au/internet/drugstrategy/publishing.nsf/Content/D4E3727950BDBAE4CA257AE70003730C/$File/National%20Tobacco%20Strategy%202012-2018.pdf) Part 5.2, page 11

gedaald. Het VK staat rokers niet alleen toe om wettelijk toegang te hebben tot nicotine bevattende e-sigaretten, maar moedigt artsen actief aan, door middel van zijn volksgezondheidsagentschappen en antirookstrategieën, om nicotine bevattende e-sigaretten aan rokers aan te bevelen die willen stoppen met roken of hun gezondheid verbeteren. De Verenigde Staten en de lidstaten van de Europese Unie hebben sinds 2012 soortgelijke dalingen in hun rokerspercentage ervaren, die samenvallen met de snelle groei van de technologie.

33. *Vapes* (e-sigaretten) bevatten of verbranden geen tabak. In plaats daarvan wordt nicotine geleverd in een vloeibaar medium dat wordt verwarmd en ‘verdampt’ voor de inhalering.
34. Bij inname door inhalering is nicotine een goedaardig stimulerend middel dat niet gevaarlijker is dan cafeïne. Het is een lid van de nachtschadefamilie en een natuurlijk voorkomende alkaloïde die de geest/lichaamsfunctie niet significant verandert of farmacologische effecten geeft zoals een geneesmiddel. Het is ook niet-kankerverwekkend en is niet de oorzaak van morbiditeit of mortaliteit gerelateerd aan roken.³⁶
35. De schade die gerelateerd is aan roken, komt voor het overgrote deel voort uit de verbranding van het tabaksblad zelf,³⁷ een proces waarbij kankerverwekkende stoffen, toxines en teer vrijkomen, en niet uit nicotine.³⁸
36. Door rokers te voorzien van de nicotine die hun verlangens bevredigt zonder de teer die schadelijk is voor hun gezondheid, is nicotinedampen dus een veiliger alternatief.³⁹
37. Dit wordt ondersteund door het *Royal College of Physicians* (VK) dat de effecten van nicotine als volgt samenvat: “*Bij lage doses is nicotine een stimulerend middel, dat op korte termijn de hartslag verhoogt en de aandacht, het geheugen en de fijne motoriek kan verbeteren. Hoewel potentieel dodelijk bij zeer hoge doses, resulteert het bij de bloedspiegels die typisch worden bereikt door het roken van nicotine niet in klinisch significante schade op korte of lange termijn*”.⁴⁰
38. E-sigaretten vergemakkelijken het vermogen van de consument om zijn nicotinedosering te matigen. Een onderzoek uit 2016 vond dat ervaren gebruikers van e-sigaretten hun nicotinedosering met nicotineoplossingen van verschillende

³⁶ Royal College of Physicians. Nicotine without smoke: Tobacco harm reduction. London: RCP. 2016. [\[link\]](#), pg. 125

³⁷ U.S. Food and Drug Administration Website, July 28 2017 [\[link\]](#)

³⁸ Shahab L, Goniewicz ML, Blount BC, Brown J, McNeill A, Alwis KU, et al. Nicotine, Carcinogen, and Toxin Exposure in Long-Term E-Cigarette and Nicotine Replacement Therapy Users: A Cross-sectional Study. *Ann Intern Med*. [Epub ahead of print 7 February 2017] doi: 10.7326/M16-1107 [\[link\]](#)

³⁹ David J. Nutt, et al., “Estimating the Harms of Nicotine-Containing Products Using the MCDA Approach,” *European Addiction Research* **20** (April 2014): 218–25 [\[link\]](#)

⁴⁰ Tobacco Advisory Group to the Royal College of Physicians (UK) 2016, ‘Nicotine without smoke: Tobacco harm reduction’ pg. 184.

concentraties beter konden temperen dan door het gebruik van sigaretten.⁴¹

39. De meeste gebruikers dampen met oplossingen die zijn gearomatiseerd, en die een aantrekkelijke zintuiglijke ervaring verschaffen die hen een aantrekkelijkere optie dan sigaretten maakt en dus hun doeltreffendheid bevordert als een hulpmiddel om te stoppen met roken. Uit een onderzoek uit 2016 van de *Consumer Advocates for Smoke-Free Alternatives Association (CASAA)* onder 27.343 e-sigarettengebruikers bleek dat 72% van de ondervraagden “*smakelijke aroma’s toeschreven aan het helpen met het opgeven van tabak*”.
40. Evenzo concludeerde een internetonderzoek uit 2013 van de toonaangevende onderzoeker Konstantinos Farsalinos dat aroma's in e-sigaretten “*lijken bij te dragen aan zowel het ervaren plezier als de inspanningen om het roken van sigaretten te verminderen of te stoppen met roken*”.⁴²⁴³ Een aangenaam ruikende damp zorgt er ook voor dat passieve e-sigaretten in de nabijheid niet worden blootgesteld aan veel sterker ruikende en dichte tabaksrook die, in tegenstelling tot de damp die ontstaat door het gebruik van nicotineoplossingen, aan kleding kleeft.
41. De ATA stelt ook dat e-sigaretten ook aanpasbaar zijn aan de individuele behoeften van degene die stopt met roken, wat de overstap van individuen uit roken vergemakkelijkt. Rokers die overstappen op dampen kunnen kiezen uit een innovatieve serie e-sigaretten die afgestemd kunnen worden op hun individuele voorkeuren. Sommige consumenten geven bijvoorbeeld de voorkeur aan apparaten of vloeistoffen die een soortgelijk fysiek gevoel in de keel kunnen geven als een sigaret. E-sigaretten kunnen dit effect bereiken zonder zich te beroepen op kankerverwekkende tabaksrook.
42. Een ander element is dat het effectiever is dan conventionele nicotinepleisters en -kauwgum. De praktische voordelen van dampen ten opzichte van conventionele nicotineproducten wordt ook ondersteund door de statistieken. Gerandomiseerde gecontroleerde onderzoeken van de eerste apparaten met een lage nicotinelevering werden minstens zo effectief bevonden als nicotinepleisters en -kauwgum. Onderzoeken van modernere apparaten hebben aangetoond dat ze nog effectiever zijn.⁴⁴
43. De effectiviteit wordt ook bevorderd door de toevoeging van nicotine. De *Cochrane Collaboration*, een internationaal erkende onafhankelijke beoordelaar van therapeutische effectiviteit, heeft grondig onderzoek gedaan naar de resultaten van diverse onderzoeken en vond dat e-sigaretten die nicotine bevatten de kansen

⁴¹ Dawkins LE, Kimber CF, Doig M, Feyerabend C, Corcoran O. Self-titration by experienced e-cigarette users: blood nicotine delivery and subjective effects. *Psychopharmacology*. 2016.

⁴² “Large Survey Finds E-Cigarettes Do Help Smokers Quit,” *Vape Ranks* (website), January 12, 2016, [\[link\]](#)

⁴³ Konstantinos E. Farsalinos, *et al.*, “Impact of Flavour Variability on Electronic Cigarette Use Experience: An Internet Survey,” *International Journal of Environmental Research and Public Health* 10 (December 2013): 7272–82 [\[link\]](#)

⁴⁴ Hitchman SC. Associations between e-cigarette type, frequency of use and quitting smoking. *Nicotine Tob Res* 2015.

vergrootten van het langdurig met succes stoppen met roken dan het gebruiken van e-sigaretten die geen nicotine bevatten.⁴⁵

44. In 2014 waren naar schatting 6 miljoen Europeanen gestopt met roken door over te stappen op ENDS (*Electronic Nicotine Delivery Systems*) sinds de introductie van de technologie.⁴⁶
45. E-sigaretten (ondersteund door een passend regelgevend kader) zijn significant gekoppeld aan schadebeperking. Uit een lange termijn, transversaal onderzoek is onlangs gebleken dat de overstap van sigaretten naar alternatieve producten die nicotine afgeven **de opbouw van kankerverwekkende stoffen en teer in het lichaam van rokers drastisch verlaagt**.⁴⁷
46. Het Britse *Royal College of Physicians* heeft vastgesteld dat producten die nicotine afgeven zoals e-sigaretten en producten die verwarmen en niet verbranden (*heat-not-burn*) minder schadelijk zijn dan het conventionele roken van brandbare tabak, omdat ze **de blootstelling van een roker aan kankerverwekkende stoffen in tabak vrijwel elimineren**.⁴⁸ Bijvoorbeeld, de twee gevaarlijkste kankerverwekkende stoffen in tabaksrook: Acrylonitril en 1,2-Butadieen zijn goed voor meer dan driekwart van het risico op kanker bij roken en worden in het geheel niet in damp aangetroffen.⁴⁹
47. Uit onderzoek is ook gebleken dat nicotine dampen het risico op hart- en vaatziekten bij rokers vermindert door de veel lagere concentraties van potentieel giftige ingrediënten in de e-liquids dan in sigaretten.⁵⁰
48. De *Royal College of Physicians* en *Public Health England* bevelen niet alleen de legalisatie van alternatieve producten die nicotine leveren aan, waaronder e-sigaretten, maar adviseert **artsen om deze producten aan te bevelen aan patiënten die willen stoppen met roken**.⁵¹ Het dampen van nicotine is onderschreven door academici en volksgezondheidsinstellingen, waaronder het *UK Centre for Tobacco and*

⁴⁵ [\[link\]](#)

⁴⁶ Farsalinos KE, Poulas K, Voudris V, Le Houezec J. Electronic cigarette use in the European Union: analysis of a representative sample of 27 460 Europeans from 28 countries. *Addiction* (Abingdon, England). 2016. [\[link\]](#)

⁴⁷ Shahab L, Goniewicz ML, Blount BC, Brown J, McNeill A, Alwis KU, et al. Nicotine, Carcinogen, and Toxin Exposure in Long-Term E-Cigarette and Nicotine Replacement Therapy Users: A Cross-sectional Study. *Ann Intern Med*. [Epub ahead of print 7 February 2017] doi: 10.7326/M16-1107 [\[link\]](#)

⁴⁸ Royal College of Physicians (London), Nicotine without smoke: tobacco harm reduction. 28 April 2016. [\[link\]](#)

⁴⁹ Stephens WE. Comparing the cancer potencies of emissions from vapourised nicotine products with those of tobacco smoke. *Tob Control* 2017 [\[link\]](#)

⁵⁰ Benowitz, N. L. (2010). Nicotine addiction. *New England Journal of Medicine*, 362(24), 2295-2303. [\[link\]](#)

⁵¹ UK Government policy paper, "towards a smoke-free generation" 18 July 2017 [\[link\]](#)

*- The RCP states that vaping is unlikely to represent even 5% (1/20th) of the danger of smoking and may be a great deal less.

*Alcohol Studies*⁵² en het *Canadian Institute for Substance Use Research (CISUR)*.⁵³

49. Volgens dr. Colin Mendelsohn, specialist op het gebied van tabaksbehandeling en *Conjoint Associate Professor Volksgezondheid en Sociale Geneeskunde* aan de Universiteit van Nieuw-Zuid-Wales in Australië, **zullen rokers die lijden aan geestesziekte ook bijzonder gebaat zijn bij e-sigaretten**.⁵⁴ Deze stelling wordt ook ondersteund door het *Royal Australia and New Zealand College of Psychiatrists*.⁵⁵
50. De resultaten op het gebied van de volksgezondheid zijn wereldwijd aanzienlijk verbeterd als gevolg van e-sigaretten. Het *Comprehensive Cancer Centre* van Georgetown University schat een vermindering van 21 procent in het aantal sterfgevallen door roken en 20 procent in verloren levensjaren als gevolg van het gebruik van e-sigaretten bij mensen die in 1997 of daarna zijn geboren, in vergelijking met wat er zou zijn gebeurd als e-sigaretten geen optie waren.⁵⁶ Een andere studie onderzocht de gevolgen van dampen in de VS voor de volksgezondheid over een periode van 10 jaar. Het bleek dat zelfs volgens conservatieve schattingen over het tempo van het gebruik in e-sigaretten door rokers en relatieve schade, het waarschijnlijk is dat 6,6 miljoen Amerikanen een voortijdige dood zullen voorkomen met 86,7 miljoen minder verloren levensjaren als gevolg van e-sigaretten.⁵⁷
51. Het meest recente bewijs tot nu toe, in augustus 2018, betrof de conclusies van het Britse parlement dat e-sigaretten aanzienlijk minder schadelijk zijn dan conventionele sigaretten en een bewezen hulpmiddel zijn om te stoppen met roken. In het rapport waarin deze bevindingen worden samengevat, wordt aanbevolen dat *“Bestaande rokers moeten altijd worden aangemoedigd om alle vormen van roken op te geven, maar als dat niet mogelijk is, moeten zij overstappen op e-sigaretten als een aanzienlijk minder schadelijk alternatief”*.⁵⁸
52. *Public Health England* stelt dat roken en langdurig gebruik waarschijnlijk niet meer dan 5% van het risico op roken zijn. Dit wordt ondersteund door de onderstaande grafieken, die laten zien dat elektronische sigaretten dichter bij de laagrisico-zijde van de schaalindeling zijn geplaatst.⁵⁹

⁵² Britton J, Bogdanovica I, McNeill A, Bauld L. Commentary on WHO report on electronic nicotine delivery systems and electronic non-nicotine delivery systems. UK Centre for Tobacco & Alcohol Studies. 2016.

⁵³ O'Leary R, MacDonald M, Stockwell T, Reist D. Clearing the Air: A systematic review on the harms and benefits of e-cigarettes and vapour devices. University of Victoria, BC: Centre for Addictions Research of BC. 2017.

⁵⁴ [\[link\]](#)

⁵⁵ [\[link\]](#)

⁵⁶ Levy et al, The Application of a Decision-Theoretic Model to Estimate the Public Health Impact of Vaporized Nicotine Product Initiation in the United States. *Nicotine Tob Res* (2016) doi: 10.1093/ntr/ntw158 First published online: July 14, 2016

⁵⁷ Levy DT. Potential deaths averted in USA by replacing cigarettes with e-cigarettes. *Tobacco Control* 2017 [\[link\]](#)

⁵⁸ <https://www.parliament.uk/business/committees/committees-a-z/commons-select/science-and-technology-committee/news-parliament-2017/e-cigarettes-report-publication-17-19/>

⁵⁹ <https://www.karger.com/Article/FullText/360220>

53. Gerandomiseerde gecontroleerde onderzoeken met de eerste apparaten met een lage nicotinelevering werden minstens zo effectief bevonden als NRT (*Nicotine Replacement Therapy*). Onderzoeken van modernere apparaten hebben aangetoond dat ze nog effectiever zijn.⁶⁰
54. **Om deze redenen merkt de *Royal College of Physicians* op dat beleid of wetten die e-sigaretten minder gemakkelijk toegankelijk, minder smakelijk of aanvaardbaar, duurder, minder consumentvriendelijk of minder farmacologisch effectief maken of die de ontwikkeling en innovatie van nieuwe producten belemmeren, roken en de schade ervan feitelijk in stand houden.**⁶¹ De ATA stelt derhalve dat, indien in Nederland op tabaksproducten neutrale verpakkingen worden toegepast, dit niet moeten worden uitgebreid tot e-sigaretten. Een verbod op branding of beeldmateriaal zal het voor deze producten namelijk moeilijker maken om bestaande rokers aan te trekken. Uitbreiding van neutrale verpakkingen of soortgelijke beperkingen op het gebied van reclame/marketing/promotie voor e-sigaretten zal het vermogen om het relatieve risico van de producten over te brengen ondermijnen - een essentieel kenmerk om ervoor te zorgen dat rokers die niet zonder meer kunnen stoppen overstappen naar alternatieven met minder schadelijke effecten. De ATA merkt op dat in het Verenigd Koninkrijk, dat de afgelopen 7-8 jaar aanzienlijke successen heeft geboekt met schadebeperking van tabak en het stoppen met roken, de relatieve baten en schade van deze producten zelfs door medische professionals aan rokers worden gecommuniceerd. Het reclameverbod voor deze producten zal ertoe leiden dat de consument ze gelijkstelt met brandbare tabaksproducten zoals sigaretten. Dit is een bedreiging voor de doelstellingen van het overheidsbeleid om het stoppen met roken te bevorderen en de schadebeperking van tabak te bevorderen.
55. **Buitenlands bewijsmateriaal:** De Amerikaanse *Food & Drug Administration* (FDA) heeft onlangs krachtige steun aangekondigd voor e-sigaretten bij de schadebeperking van tabak,⁶² waarbij FDA-commissaris dr. Scott Gotlieb verklaarde: “*Een wereld voor ogen hebben waarin ... volwassenen die nog steeds nicotine nodig hebben of willen hebben, dit uit alternatieve en minder schadelijke bronnen kunnen krijgen, moet de hoeksteen van onze inspanningen zijn*”.⁶³
56. In het **Verenigd Koninkrijk** gebruiken nu bijna 3 miljoen volwassenen e-sigaretten⁶⁴ en zowel de volksgezondheidsautoriteiten (meer dan 20 organisaties, waaronder *Public Health England* en *NHS* (National Health Service) **Scotland**) als artsen ‘moedigen’ rokers nu ‘aan’ om ze te gebruiken als hulpmiddel bij het stoppen met roken.⁶⁵ ⁶⁶ De producten worden verkocht als consumptiegoederen en kunnen ook verkocht worden

⁶⁰ Hitchman SC. Associations between e-cigarette type, frequency of use and quitting smoking. *Nicotine Tob Res* 2015.

⁶¹ Royal College of Physicians (London), *Nicotine without smoke: tobacco harm reduction*. 28 April 2016 [\[link\]](#)

⁶² Warner KE, Schroeder SA. FDA's Innovative Plan to Address the Enormous Toll of Smoking. *Jama*. 2017; Gottlieb S, Zeller M. A Nicotine-Focused Framework for Public Health. *N Engl J Med*. 2017.

⁶³ [\[link\]](#)

⁶⁴ The Guardian, 8th May 2017, “majority of vapers have quit tobacco” [\[link\]](#)

⁶⁵ Public Health England. E-cigarettes around 95% less harmful than tobacco estimates landmark review. *E-cigarettes: an evidence update* 19 August 2015. [\[link\]](#)

⁶⁶ NHS Health Scotland. Consensus statement on e-cigarettes. 2017 [\[link\]](#) Accessed 29 September 2017.

via een therapeutisch producttraject na het verkrijgen van goedkeuring van de relevante toezichthouder.

57. Sinds ze in de hele wereld verkrijgbaar zijn, zijn e-sigaretten uitsluitend gebruikt door huidige rokers die proberen te stoppen met roken of hun roken te verminderen.⁶⁷

58. Vanaf 2014 waren meer dan 6 miljoen Europeanen volledig gestopt met roken door over te stappen op e-sigaretten,⁶⁸ en het is waarschijnlijk dat dit aantal sindsdien aanzienlijk is toegenomen. Evenzo waren meer dan 1,5 miljoen Britse rokers vanaf 2016 gestopt met roken met behulp van dampen,⁶⁹ en de meest recente cijfers van *Public Health England* (2018) schatten dat meer dan 20.000 Britse rokers per jaar nog steeds stoppen met roken met behulp van dampen.⁷⁰ Ongeveer 770.000 van hen zijn overgegaan op zowel volledig stoppen met roken als volledig stoppen met dampen.
59. De Britse regering stelde vast dat, terwijl de daling van het aantal rokers in het land laat in het laatste decennium begon te stagneren, het aantal rokers tussen 2012 en 2014 sterk begon af te nemen - een periode die samenviel met een snelle groei van het dampen. In 2014 had het een recordlaagte bereikt van 17,4%.⁷¹ De enige significante maatregel ter bestrijding van het tabaksgebruik die de Britse regering in deze periode heeft doorgevoerd, was een uitstallingsverbod van sigaretten die pas in 2015, tegen het einde van de periode, in werking is getreden.⁷²
60. Een soortgelijke trend wordt waargenomen in de Verenigde Staten, waar het aantal rokende volwassenen tussen 2010 en 2017 snel is gedaald - van 19,4% tot een laagterecord van 14,4% - onder het aantal rokers in Australië, ondanks het feit dat er in Australië veel striktere regels gelden voor de bestrijding van het tabaksgebruik, waaronder neutrale verpakkingen en de hoogste sigarettenprijzen ter wereld.⁷³
61. Rokers in de VS die met behulp van e-sigaretten proberen te stoppen met roken, hadden meer dan 73% meer kans om te slagen dan degenen die geen gebruik maken van e-sigaretten.⁷⁴ Onderzoeken hebben aangetoond dat e-sigaretten minstens even effectief zijn als andere nicotinevervangers om te helpen bij het stoppen met roken,⁷⁵ en dat ze waarschijnlijk meer rokers zullen bereiken vanwege hun geschiktheid als

⁶⁷ McNeill A, Brose LS, Calder R, Hitchman SC, Hajek P, McRobbie H. E-cigarettes: an evidence update. A report commissioned by Public Health England. PHE publications gateway number: 2015260 2015. [\[link\]](#)

⁶⁸ Vardavas, C. I., Filippidis, F. T., & Agaku, I. T. (2015). Determinants and prevalence of e-cigarette use throughout the European Union: a secondary analysis of 26 566 youth and adults from 27 Countries. *Tobacco control*, 24(5), 442-448.

⁶⁹ ASH. Use of electronic cigarettes (vapourisers) among adults in Great Britain. Fact sheet. May 2017 [\[link\]](#)

⁷⁰ Evidence review of e- cigarettes and heated tobacco products 2018. A report commissioned by Public Health England [\[link\]](#)

⁷¹ Office of National Statistics (UK), Adult Smoking Habits in Great Britain 1974-2014. 18 February 2016 Table 1 [\[link\]](#)

⁷² Ibid.

⁷³ CDC, National Health Interview Survey, 2017 [\[link\]](#)

⁷⁴ Zhu S. E-cigarette use and associated changes in population smoking cessation. *BMJ* 2017 [\[link\]](#)

⁷⁵ Clearing the Air: a systematic review on the harms and benefits of e-cigarettes and vapour devices. University of Victoria, Centre for Addictions Research BC, Canada. January 2017 [\[link\]](#)

sigarettenvervanger.⁷⁶ Een Brits onderzoek observeerde 15.532 recente rokers en ontdekte dat degenen die dagelijks e-sigaretten gebruiken, aan het eind van het onderzoek drie keer zo veel kans hadden om met roken gestopt te zijn dan degenen die nooit e-sigaretten hadden gebruikt.⁷⁷

62. Uit gegevens van de *Tobacco Use Supplement-Current Population Survey* (TUS-CPS) van de Verenigde Staten uit 2014/15 blijkt dat zowel pogingen om te stoppen als het succespercentage van pogingen om te stoppen positief gecorreleerd zijn met het gebruik van e-sigaretten.⁷⁸ Een onderzoek onder meer dan 15.000 Amerikaanse rokers toonde ook aan dat de e-sigaretten nu populairder zijn dan de door de FDA goedgekeurde medicijnen als hulp bij het stoppen met roken.⁷⁹ Zij zijn ook het meest populaire hulpmiddel bij het stoppen met roken in het Verenigd Koninkrijk.⁸⁰
63. **Weerleggingen van stellingen tegen het gebruik van e-sigaretten:** Er zijn een aantal misleidende opmerkingen gemaakt door voorvechters tegen het gebruik van e-sigaretten over dampen. Bij de besluitvorming over het wetsvoorstel dient het volgende bewijsmateriaal te worden heroverwogen.
64. In tegenstelling tot argumenten tegen dampen, is er geen bewijs dat e-sigaretten een 'toegangspoort' tot roken bieden voor jongeren als ze een volwassen leeftijd bereiken.⁸¹ Deze bewering wordt niet gestaafd door het bewijs, maar stelt in plaats daarvan vast dat verdampte nicotine bijna uitsluitend wordt gebruikt door rokers die proberen te stoppen met roken of hun inname te verlagen,⁸² en dus als een 'toegangspoort' weg van het roken van tabak fungeert.
65. Een onderzoek uit 2014 in het *American Journal of Preventative Medicine* stelde vast dat de weinige gebruikers van de nicotinedamper die niet eerder rookten, het product slechts 1-2 dagen per week gebruikten, erop wijzend dat enige resterende schade van het gelegaliseerd dampen van nicotine minimaal is.⁸³

⁷⁶ Glasser AM. Overview of Electronic Nicotine Delivery Systems. *Am J Prev Med* 2017. [\[link\]](#)

⁷⁷ Giovenco DP. Prevalence of population smoking cessation by electronic cigarette use status in a national sample of recent smokers. *Addict Behav* 2017 [\[link\]](#)

⁷⁸ Levy DT. The Relationship of E-Cigarette Use to Cigarette Quit Attempts and Cessation: Insights From a Large, Nationally Representative U.S. Survey. *Nicotine Tob Res* 2017 [\[link\]](#)

⁷⁹ Caraballo RS. Quit Methods Used by US Adult Cigarette Smokers, 2014–2016. *Prev Chronic Dis* 2017 [\[link\]](#)

⁸⁰ Fidler, J. A., Shahab, L., West, O., Jarvis, M. J., McEwen, A., Stapleton, J. A & West, R. (2011). 'The smoking toolkit study': a national study of smoking and smoking cessation in England. *BMC public health*, 11(1), 479. [\[link\]](#)

⁸¹ O'Leary R, MacDonald M, Stockwell T, Reist D. Clearing the Air: A systematic review on the harms and benefits of e-cigarettes and vapour devices. University of Victoria, BC: Centre for Addictions Research of BC.; 2017 [\[link\]](#); Polosa R. A critique of the U.S. SG's conclusions regarding e-cig use among youth and young adults in US. *Harm Red J* 2017 [\[link\]](#)

⁸² McNeill A, Brose LS, Calder R, Hitchman SC, Hajek P, McRobbie H. E-cigarettes: an evidence update. A report commissioned by Public Health England. PHE publications gateway number: 2015260 2015. [\[link\]](#); Britton J, Bogdanovica I, McNeill A, Bauld L. Commentary on WHO report on electronic nicotine delivery systems and electronic non-nicotine delivery systems. UK Centre for Tobacco & Alcohol Studies. 2016.

⁸³ Warner, K. E. (2016). Frequency of E-Cigarette Use and Cigarette Smoking by American Students in 2014. *American journal of preventive medicine*.

66. Evenzo blijkt uit grote, nationale cross-sectionele studies evenmin dat er aanwijzingen zijn dat de toekomstige rokers in toenemende mate gebruik zullen maken van de nieuwe technologie.⁸⁴
67. Nicotinepleisters en -kauwgum bestaan al 30 jaar en zijn goedgekeurd voor rokers vanaf 12 jaar, er zijn echter geen aanwijzingen naar boven gekomen dat de ontwikkeling van de hersenen van adolescenten nadelig wordt beïnvloed.⁸⁵
68. De aanwezigheid van formaldehyde in e-sigaretten is misleidend. Deze bewering is gebaseerd op één enkel onderzoek dat formaldehyde uit een e-sigaret heeft voortgebracht door deze opzettelijk te oververhitten, aldus overgaand tot onveilig gebruik dat atypisch is voor de normale praktijk en verwant is aan de gevaarlijke effecten van koffie die wordt afgeleid uit de consumptie van een hele doos koffiepoeder in één enkele zitting.⁸⁶
69. Verder onderzoek heeft bevestigd dat 'De hoge niveaus van aldehyde-emissies die in een eerder onderzoek werden gerapporteerd, werden veroorzaakt door onrealistische gebruiksomstandigheden die de onaangename smaak van 'droge trekjes' bij e-sigarettengebruikers creëren en dus worden vermeden.'⁸⁷
70. Onder realistische omstandigheden stoten nieuwe-generatie e-sigaretten minimale formaldehydes/g vloeistof uit bij zowel een laag als een hoog vermogen.⁸⁸

Conclusie

71. De ATA dankt de Nederlandse overheid nogmaals voor de mogelijkheid om deze opmerkingen te maken. Er wordt aangevoerd dat, gezien het uitgebreide medische en statistische bewijs in verschillende rechtsgebieden, de wetgeving voor neutrale verpakkingen van tabaksproducten in Nederland niet moet worden aangenomen en dat deze, indien zij wordt aangenomen, niet moet worden uitgebreid tot e-sigaretten of aanverwante producten.
72. Het is bewezen dat neutrale verpakkingen voor tabak niet effectief zijn in het verminderen van het percentage rokers of het verminderen van tabaksgerelateerde schade, de aantrekkingskracht en het marktaandeel van goedkopere en nagemaakte merken hebben vergroot, een heel slecht precedent hebben geschapen voor intellectuele eigendomsrechten in veel industrieën en de uitbreiding van de zwarte markt voor tabak en de illegale ondernemingen die zij wereldwijd financiert hebben

⁸⁴ Kozlowski L, Warner K. Adolescents and e-cigarettes. Objects of concern may appear larger than they are. *Drug Alc Depend* 2017

⁸⁵ Lee PN, Fariss MW. A systematic review of possible serious adverse health effects of nicotine replacement therapy. *Archives of toxicology*. 2016.

⁸⁶ R. Paul Jensen, *et al.*, "Hidden Formaldehyde in E-Cigarette Aerosols," *New England Journal of Medicine* **394** (January 2015): 392–4, doi: 10.1056/NEJMc1413069, [\[link\]](#)

⁸⁷ Farsalinos K. E-cigarettes emit very high formaldehyde levels only in conditions that are aversive to users. *Food Chem Tox*. 2017.

⁸⁸ Farsalinos K. Aldehyde levels in e-cigarette aerosol. Findings from a replication study and from use of a new-generation device. *Food Chem Tox* 2017.

vergemakkelijkt. Deze schade zal verder worden vergroot als dergelijke wetten worden uitgebreid tot producten die nicotine dampen die een bewezen effectief en cruciaal onderdeel vormen van de internationale beste praktijk op het gebied van de bestrijding van het tabaksgebruik, het terugdringen van het roken en het minimaliseren van de schade door roken in het kader van het volksgezondheidsbeleid.

Satya Marar
Director of Policy - Australian Taxpayers' Alliance (ATA)
115 Pitt St, Sydney NSW Australia 2000

smarar@taxpayers.org.au +61 409 670 378